

Nr 560

av fru Olsson i Helsingborg m. fl.

om ökad kontroll av importerade grönsaker, bär och frukter.

Till vårt land importeras frukt och grönsaker för ett värde som för närvarande kan beräknas till ett årligt helopp på nära 700 milj. kr. Denna stora och ständigt ökande införsel av livsmedel bör från berörda myndigheters sida utsättas för en skärpt kontroll i fråga om bekämpningsmedelsrester. I dagsläget gäller följande bestämmelser: Varan skall vid införseltillfället vara försedd med ett i § 15 kungörelse 229/1959 omförmålt sundhetscertifikat. Certifikatet utfärdas av utförsellandets myndighet, där vederbörande bemyndigad tjänsteman intygar att partiet i fråga undersökts och såvitt denne kunnat finna visat sig vara praktiskt taget fritt från sjukdomar och skadedjur samt att sändningen bedöms vara i överensstämmelse med de i införsellandet gällande fytosanitära bestämmelserna. På certifikatet skall även anges utförd begasning eller annan desinfektion, datum för denna, behandling, behandlingens varaktighet, medel och koncentration.

Det finns som bekant i ett flertal av våra importländer väsentligt liberalare bestämmelser när det gäller för folkhälsan farliga besprutnings- och bekämpningsmedel än de bestämmelser som vi, med all rätt, tillämpar i Sverige. Sålunda är till exempel DDT tillåtet i Rumänien, Bulgarien och Jugoslavien. Huruvida detta får användas i Spanien och Italien är oklart.

Beträffande de i Sverige förbjudna preparaten aldrin, dieldrin, endrin, paration, DNOC och alkylkvicksilver finns ej heller uppgifter att tillgå. Fullständiga uppgifter om dessa medel kräver att direktkontakt tas med vederbörande land.

Som framgår av ovanstående råder oklarhet om vilka preparat våra importerade frukter och grönsaker varit utsatta för innan de hamnar på vårt bord. Utan en ingående analys av varan finns ej heller någon möjlighet att få detta konstaterat. Alltså är vi helt hänvisade till att lita på det av utförsellandet utfärdade sundhetscertifikatet.

Utan att vilja misstänkliggöra utförsellandernas myndigheter måste det konstateras att betydande risker finns för att partier av frukt och grönsaker innehållande otillåtet höga bekämpningsmedelsrester införs till Sverige.

Följande tabell, som visar rests substanser i svenska, respektive importerade grönsaker, bär och frukter, är ganska belysande. Undersökningen har utförts på KF:s livsmedelslaboratorium i Stockholm.

Analys å råvaror 1969–70. Klorerade kolväten och fosforrester

	Över tillåten gräns	Inom tillåten gräns	Fria
Grönsaker			
Svenska	1 %	17 %	82 %
Import	5 %	37 %	58 %
Frukt och bär			
Svenska	0 %	0 %	100 %
Import	12 %	64 %	24 %

Tabellen torde med all önskvärd tydlighet visa att kontroll är nödvändig.

Från och med den 1 januari 1972 är det statens livsmedelsverk som har att tillse att inga otjänliga livsmedel salubjuds till konsumenterna. En intensifierad offentlig livsmedelskontroll skall komma till stånd, med föreskrifter att de som handhar livsmedel även skall utöva egentillsyn så att varor med en halt av främmande ämnen, överstigande tillåten gräns, ej får saluföras. När det gäller de i motionen berörda varugrupperna kommer detta inte att fungera i praktiken. Varken berörda myndigheter, grossister eller detaljister har någon möjlighet att utan analys se om en frukt eller grönsak innehåller otillåtna bekämpningsmedelsrester.

Detta måste anses som speciellt allvarligt då det här gäller färskvaror som distribueras och försäljs snabbt. Betydande kvantiteter kan alltså försälas och förbrukas av konsumenterna utan annan kontroll än det från utförsellandet medföljande sundhetscertifikatet. Vi anser att den nya livsmedelsstadgan är förvånande tolerant mot just dessa varugrupper. En skärpt kontroll bör här komma till stånd. Växtskyddsanstalten, som har att kontrollera växter, växtdelar och växtprodukter, saknar enligt uppgift för närvarande resurser att utöka denna kontroll. I nuläget utförs den endast stickprovvis. Vi anser detta vara helt otillfredsställande i en för konsumenterna så livsviktig fråga. Förbättringar av provtagningen måste snarast komma till stånd. Skall detta kunna ske fordras att en väsentlig utbyggnad av anstaltens kemiska analyskapacitet äger rum.

Vi föreslår därför att en utbyggnad av anstaltens kemiska avdelning för analys av bekämpningsmedelsrester till en kostnad av 129 880 kr. får utföras. Som ytterligare skäl för detta kan anföras, att enligt internationell praxis skall vid import av färsk frukt, bär och grönsaker reklamation av dessa varor ske i samband med själva införseltillfället.

Vi anser även att om en väsentligt förhåttad analyskapacitet finns i Sverige kommer detta att bidra till ökad observans vid utfärdandet av sundhetscertifikaten i utförselländerna. Det är från såväl folkhälsosynpunkt som rättvisesynpunkt gentemot svenska odlare viktigt att bestämmelserna tillämpas och kontrolleras lika.

Med hänvisning till det anförda hemställs
att riksdagen

1. som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad i motionen anförts angående utbyggnad av statens växtskyddsanstalts kemiska analyskapacitet,

2. hos Kungl. Maj:t anhåller om förbättring av kontrollen i vad gäller förekomsten av bekämpningsmedelsrester hos importerade frukter, bär och grönsaker,
3. till *Statens växtskyddsanstalt* för budgetåret 1972/73 anvisar ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 129 880 kr. förhöjt förslagsanslag av 7 570 880 kr.

Stockholm den 25 januari 1972

ALMA OLSSON (c)

i Helsingborg

MAJ PEHRSSON (c)

ANNA-LISA NILSSON (c)

i Kristianstad

PER STJERNSTRÖM (c)

CLAES ELMSTEDT (c)